

پرسش و پاسخهای کوتاه در خصوص ارزش منصفانه برای اوراق بهادار

زهرا نوری ✍️

- ۱- چرا از حسابداری ارزش منصفانه استفاده کنیم؟
- ۲- چگونه ارزش منصفانه را اندازه‌گیری کنیم؟
- ۳- چالشهای حسابداری ارزش منصفانه چیست؟
- ۴- مزایای حسابداری ارزش منصفانه چیست؟
- ۵- چگونه حسابداری ارزش منصفانه را تفسیر کنیم؟
- ۶- چه رویه‌هایی را در حسابداری ارزش منصفانه رعایت کنیم؟

حسابداری ارزش منصفانه روشی برای اندازه‌گیری ارزش داراییها و بدهیها براساس قیمت‌های جاری بازار، به‌جای بهای تمام شده تاریخی یا جریانهای نقدی آتی است. از حسابداری ارزش منصفانه به‌طور گسترده برای ابزار مالی همانند اوراق بهادار استفاده می‌شود که در بازارهای فعال و نقدشونده معامله می‌شوند. با این حال، به‌کارگیری حسابداری ارزش منصفانه برای اوراق بهادار نیز چالشها و مزایایی را برای سرمایه‌گذاران، تحلیلگران و ناشران ایجاد می‌کند. در این مقاله، برخی از جنبه‌های مهم حسابداری ارزش منصفانه اوراق بهادار و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر افشای صورتهای مالی و مقررات اوراق بهادار را بررسی خواهیم کرد.

۱- چرا از حسابداری ارزش منصفانه استفاده کنیم؟

حسابداری ارزش منصفانه اطلاعات مربوطتر و به‌موقعتری در مورد عملکرد اقتصادی و روبه‌روشنی با ریسک شرکتی که اوراق بهادار نگهداری یا منتشر می‌کند، ارائه می‌دهد.

بر دروندادهای سطح ۳ متکی هستند. یک شرکت با توجه به محرکها یا انتظاراتی موجود ممکن است از فرضها یا مدل‌های مختلفی برای افزایش یا کاهش تورم ارزش منصفانه اوراق بهادار خود استفاده کند.

۴- مزایای حسابداری ارزش منصفانه چیست؟

بهرغم وجود چالشها، حسابداری ارزش منصفانه مزایایی هم برای استفاده‌کنندگان و تهیه‌کنندگان اطلاعات مالی ارائه می‌دهد. یکی از مزایای آن، بهبود مدیریت ریسک و تصمیم‌گیری است. با استفاده از حسابداری ارزش منصفانه، یک شرکت می‌تواند ریسکهای بازار مانند ریسک نرخ بهره، ریسک اعتباری یا ریسک نقدینگی را بهتر نظارت و مدیریت کند. همچنین می‌تواند پورتفوی یا راهبرد خود را با توجه به علامتها و فرصتهای بازار تنظیم کند. مزیت دیگر، افزایش کارایی و نظم بازار است. با استفاده از حسابداری ارزش منصفانه، یک شرکت می‌تواند عملکرد و نمایه ریسک خود را به‌طور واضح و با اعتبار بیشتر به سرمایه‌گذاران، تحلیلگران و ناشران منتقل کند. همچنین می‌تواند عدم تقارن اطلاعاتی و مشکلات نمایندگی را که ممکن است در اثر استفاده از بهای تمام شده تاریخی یا روشهای دیگر ایجاد شود، کاهش دهد.

حسابداری ارزش منصفانه بازتاب‌دهنده تغییرها در شرایط بازار و انتظاراتی است که بر ارزش اوراق بهادار اثر می‌گذارد، نه معامله‌ها یا فرضهای تاریخی که ممکن است دقیق یا یکنواخت نباشند.

حسابداری ارزش منصفانه همچنین مقایسه‌پذیری و شفافیت صورتهای مالی را در بین شرکتها و صنایع مختلف که از اوراق بهادار مشابه استفاده می‌کنند، افزایش می‌دهد.

۲- چگونه ارزش منصفانه را اندازه‌گیری کنیم؟

اندازه‌گیری ارزش منصفانه همیشه ساده یا عینی نیست، به‌ویژه برای اوراق بهاداری که به‌طور فعال معامله نمی‌شوند یا ویژگیهای پیچیده‌ای دارند. استانداردهای حسابداری سلسله‌مراتبی از فنون ارزش‌گذاری را براساس در دسترس بودن و اتکالپذیری داده‌های ورودی بازار ارائه می‌کنند. دروندادهای سطح ۱، قیمت‌های اعلامی در بازارهای فعال برای اوراق بهادار یکسان هستند. دروندادهای سطح ۲، دروندادهای قابل مشاهده غیر از قیمت‌های اعلامی هستند، مانند نرخهای بهره بازار، تفاوت بازدهی^۱ یا نوسانهای بازار سهام. دروندادهای سطح ۳، دروندادهای غیرقابل مشاهده‌ای هستند که نیاز به قضاوت یا برآورد درخور توجهی دارند، همانند جریانهای نقدی مورد انتظار، نرخهای تنزیل یا مدل‌های ارزش‌گذاری.

۳- چالشهای حسابداری ارزش منصفانه چیست؟

یکی از چالشهای اصلی حسابداری ارزش منصفانه، نوسانها و نااطمینانی است که به صورتهای مالی وارد می‌کند. تغییر در ارزش منصفانه اوراق بهادار ممکن است بازتاب‌دهنده جریانهای نقدی اساسی یا ماهیت اقتصادی شرکت نباشد، بلکه نوسانهای بازار یا شایعات را بازتاب دهد.

به‌عنوان نمونه، یک شرکت ممکن است سود یا زیان زیادی را در مورد اوراق بهادار خود به‌دلیل تغییر در نرخهای بهره بازار یا سودهای اعتباری گزارش کند، حتی اگر قصد داشته باشد که اوراق را تا سررسید نگه دارد یا آنها را با اوراق مشتقه پوشش داده باشد. چالش دیگر، امکان دستکاری یا سوگیری در فرایند ارزش‌گذاری است؛ به‌ویژه برای اوراق بهاداری که

یکی از چالشهای اصلی

حسابداری ارزش منصفانه

نوسانها و نااطمینانی است که

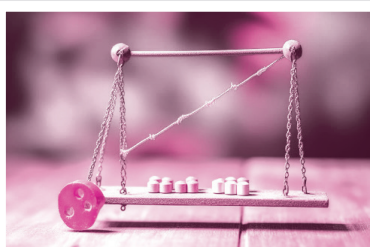
به صورتهای مالی وارد می‌کند

حسابداری ارزش منصفانه اطلاعات مربوط تر و

به موقعتری در مورد عملکرد اقتصادی و

روبه روشدن با ریسک شرکتی که

اوراق بهادار نگهداری یا منتشر می کند، ارائه می دهد

منصفانه، باید از استانداردها و رویه های حسابداری که بر شناسایی، اندازه گیری، ارائه و افشای اوراق بهادار حاکم است، پیروی کند.

استانداردهای اصلی، استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی (IFRS) و اصول پذیرفته شده حسابداری ایالات متحد (US GAAP) هستند که شباهتها و تفاوت هایی در الزامات خود در زمینه حسابداری ارزش منصفانه دارند.

الزامات اصلی، رویه هایی از اوراق بهادار است که هدف آن حمایت از سرمایه گذاران و ارتقای یکپارچگی و کارایی بازار سرمایه است. این موارد از جمله الزامهای افشا، رویه های حسابرسی و نظارت و اقدامهای اجرایی برای هرگونه تخلف یا تقلب مرتبط با حسابداری ارزش منصفانه را دربر می گیرد.

پانویس:

1- Credit Spreads

منبع:

• What are the Main Challenges and Benefits of Applying Fair Value Accounting to Securities? <https://www.linkedin.com>. Mar 5, 2024

۵- چگونه حسابداری ارزش منصفانه را تفسیر کنیم؟

برای استفاده موثر از حسابداری ارزش منصفانه، درک و تفسیر مفاهیم و محدودیتهای آن اهمیت دارد. یک جنبه مهم، تمایز بین سود یا زیان تحقق یافته و تحقق نیافته اوراق بهادار و نحوه اثرگذاری آنها بر صورت سود و زیان و ترازنامه است.

سود یا زیان تحقق یافته، جریانهای نقدی واقعی است که از فروش یا تسویه اوراق بهادار ناشی می شود؛ در حالی که سود یا زیان تحقق نیافته، تغییر در ارزش منصفانه اوراق بهاداری است که هنوز در اختیار شرکت است.

با توجه به طبقه بندی و هدف اوراق بهادار، سود یا زیان تحقق نیافته ممکن است در صورت سود و زیان جامع که بخش جداگانه ای از حقوق صاحبان سهام است، شناسایی شود. جنبه دیگر ارزیابی، اتکاپذیری و یکنواختی فنون ارزش گذاری و ورودیهای مورد استفاده توسط شرکت و نحوه مقایسه آنها با انتظارات و معیارهای بازار است. این امر ممکن است نیازمند افشای بیشتر و تحلیل سلسله مراتب ارزش منصفانه، حساسیت ارزش منصفانه به فرضها یا متغیرهای کلیدی و تطبیق تغییرها در ارزش منصفانه در طول زمان باشد.

۶- چه رویه هایی را در حسابداری ارزش منصفانه

رعایت کنیم؟

یک شرکت برای به کارگیری صحیح حسابداری ارزش